

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Móricz Zsigmond
meghalt

Forrás:

Ujsap

Bn.

(Hely)

1942 X. 6.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Móricz Zsigmond

Idő

"1942"

Személy

Móricz Zsigmond meghalt

Móricz Zsigmond, a kitünő magyar regényíró a szeptember 5-ére virradó éjszaka 2 órakor a Herzeg-klinikán több napig tartó betegség után elhunyt. Valószínűleg hétfőn temetik. (MTI)

Az új magyar próza egyik legmarkánsabb, legeredetibb, sok tekintetben utjelző tehetsége szállt sirba Móricz Zsigmonddal. A mai népi irodalom joggal mestereként tiszteli. Írói egyéniségét, mint minden erős tehetséget, nehéz az irányok és stílusok kategóriáiba besorozni. Móricz Zsigmond a naturalizmus irodalmi eredményeit ültette át a magyar népi talajba s ha hasonló törekvésekkel más irodalmakban is találkozunk, mégis kétségtelen, hogy naturalista látásmódja éppugy teljesen egyéni színezetű volt, mint ahogy stílusát is ön-maga alakította ki. A szátmármegei Csécsén született, debreceni diákévei mély hatást gyakoroltak fejlődésére, fiatalon a fővárosba került, ahol éveken át *Az Ujság* belső munkatársaként kezdte újságírói pályafutását. Az a körülmény, hogy továbbra is benső közösséget érzett a parasztság, a széles népi rétegek életével, jóllehet már fiatalon a pesti intellektuális réteg életformáját osztotta meg, ráütötte bélyegét egész feloldására. A Nyugat írógárdájához csatlakozott, *Hét krajcár* című nagyszerű felépítésű elbe-

szelésével aratta első jelentős irodalmi sikerét. Egymásután következtek nagy regényei és elbeszélés-kötetei. Első nagy regénye, a *Sár-arany*, valósággal modern népi naturalizmusunk programmirásának tekinthető. Emberábrázolása, szemléletmódja ezt követő nagy regényeiben, a *Fáklya*-ban, a *Légy jó mindhalálig*-ban, az *Isten háta mögött*-ben, a *Kerek Ferkó*-ban elmélyült és kiszélesedett. Regényeiben voltaképpen nem annyira a parasztságnak, mint inkább a falusi és kisvárosi vidéki középosztálynak kivételes ábrázolója. *Erdély* című nagy regényciklusa, amelynek Bethlen Gábor fejedelem személyisége áll a középpontjában, új kísérlet a magyar történeti regényírás terén; ebben a háromkötetes regényciklusában népi naturalizmusát szerencsésen egyeztetette össze valami romantikus nagyvonalúsággal. A *Légy jó mindhalálig* és a *Boldog ember* az a két regénye, amelyek talán legharmonikusabban mutatják nagy írói kvalitásait. A *Rokonok* a görög sorstragédiák vagy a legszebb maupassanti novellák szigorú következettségével felépített regénye egy siker tragikumának. Talán kevésbé sikerültek azok az újabb regényei, amelyekben a budapesti középosztály életét választotta tárgyául. Egyéni életének fordulatai erősen belejárt-

szottak újabb regénytémáiba. Móricz Zsigmond a magyar drámairodalmat is jelentékeny értékekkel gazdagította. Első színműve a *Sári bíró*, szakítást jelentett a magyar népszínműirodalom romantikus és szentimentális hagyományaival és Blaha Lujzát a címszerepben egyik legragyogóbb alakításához juttatta. Több drámája és vigjátéka ért el még szép színpadi sikert, különösen a *Légy jó mindhalálig* színpadi változata, amely teljesen érvényre tudta juttatni a regény szépségeit és a *Nem élhetek muzsikaszó nélkül*, amely derűs oldaláról ábrázolta halászosan a vidéki középosztály életét. Elbeszélés-kötetei méltók regényeikhez; a *Hét krajcár* című novelláskötetén kívül különösen a *Magyarok*-at kell megemlíteni. A magyar irodalmi és közélet viharos utolsó évtizedei folyamán Móricz Zsigmond a publicisztikából is származó társadalmi és szociális problémákadatlanul kivette részét. Irodalmi, kal foglalkozó cikkei közül nem egy a magyar publicisztika maradandó értékei közé sorozható. Az utolsó években írott cikkeiben főként a magyar parasztság életének fájó sebére tapintott rá éles nyíltsággal és nagy drámai erővel. Megalapította és szerkesztette a *Kelet Népe* című folyóiratot, amely a népi törekvések ápolását tűzte ki céljául. Két legutóbbi regénye, *Rózsa Sándor a lovát ugratja* és ennek folytatása, *Rózsa Sándor összevonja a szemöl-*

dőkét, a népi ideál megítélésének szempontjából sok bírálatra adott okot. Legújabb alkotásai is arról tanuskodnak, hogy ha tragikus hirtelen halála be nem következik, a magyar irodalom még nagy értékekkel gazdagította volna. Móricz Zsigmond temetése hétfőn délután 1/25 órakor lesz a Ke-repesi-ut. melletti temető halottas-házából.